

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВСП «ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ», КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ

IMPERATYV PL SPÓŁKA Z OGRANICZONA ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
(ТОВ «ТОРГОВИЙ БУДИНОК ІМПЕРАТИВ», ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)

MILTON FRIEDMAN UNIVERSITY (БУДАПЕШТ, УГОРЩИНА)

VILNIUS UNIVERSITY, DEPARTMENT OF ACCOUNTING AND AUDIT (ВІЛЬНЮС, ЛИТВА)

ТОВ «ХЛАДОПРОМ»

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

III Міжнародної науково-практичної конференції

«ВІДНОВЛЕННЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ, ПРІОРИТЕТИ, ПРАКТИКИ»

2025

Харків,
3 квітня 2025 року

УДК 338.246.88
М 74

Редакційна колегія:

Гурова Капіталіна – в. о. директора, к. е. н., доцент, Заслужений працівник народної освіти України.
Савченко Ілля – заступник директора з навчально-методичної роботи, к. держ. упр., доцент.
Болотова Тетяна – завідувач відділення економіки та бізнесу, к. е. н., доцент.
Гібкін Кирило – завідувач відділення харчових технологій та сфери обслуговування.
Золотухіна Олена – заступник директора з навчально-методичної роботи.
Кулінченко Сергій – голова ради студентського самоврядування коледжу.
Домбровська Світлана – в. о. проректора з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, д. держ. упр., професор, Заслужений працівник освіти України.
Барішевський Олексій – Голова Наглядової ради ТОВ «ХЛАДОПРОМ».
Ніколенко Борис – директор ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Imperatyv PL Sp. Z o.o, (Варшава, Польща).
Peter Szatmari – Dr., проректор з загальної роботи та зав'язків з громадськістю Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина).
Rasa Subacienė – Dr., завідувач кафедри обліку та аудиту Вільнюського університету, професор (Вільнюс, Литва).
Чумак Оксана – завідувач кафедри економіки та бізнес-технологій Державного університету «Київський авіаційний інститут», д. е. н., професор.

Рекомендовано до оприлюднення Педагогічною радою ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (протокол № 9 від 26.03.2025 р.).

Збірник тез доповідей містить матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики», в яких розглядається основні напрями створення умов для модернізації національної економіки, розробити підходи до формування політики модернізації економіки та пропозиції щодо механізму її реалізації.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей та повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакційної ради збірника.

М 74 **Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики».** – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2025. – 226 с.

© ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2025.

Ці приклади демонструють, як українські компанії використовують маркетингові інновації для адаптації до нових умов і залучення клієнтів. Завдяки креативності та новим технологіям, бізнеси можуть не лише вижити в складний час, але й закріпитися на ринку, залучаючи лояльних споживачів

Попри потенційні переваги, українські бізнеси стикаються з певними викликами в впровадженні маркетингових інновацій:

- недостатня фінансова підтримка. Багато малих і середніх підприємств не мають доступу до достатнього фінансування для впровадження нових технологій та методів маркетингу. Це обмежує їх можливості для інвестування в інновації;

- відсутність кваліфікованих кадрів. Брак професіоналів у сфері цифрового маркетингу призводить до неефективного впровадження нових стратегій. Освіта та підготовка фахівців у цій галузі є важливими для розвитку бізнесу;

- нестабільність ринку. Постійні зміни ситуації на ринку і в економіці України можуть заважати бізнесам планувати та впроваджувати довгострокові маркетингові стратегії.

Маркетингові інновації повинні стати невід'ємною складовою відновлення економіки України. Використання сучасних технологій та нових стратегій дасть можливість підприємствам не тільки вижити в умовах кризи, але й успішно конкурувати в умовах нового економічного реалію. Для цього необхідно зосередитися на розвитку інфраструктури, навчанні кадрів та залученні інвестицій у інноваційні проекти.

Список використаних джерел:

1. Риженко, І. О. Інноваційні стратегії в маркетингу: теорія та практика // Економіка України, 2022, №3(7), С. 40-46.
2. Практики цифрового маркетингу в Україні // Вісник інтеграційних процесів в Україні, 2022, № 4, С. 57-63.
3. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

Петріщев В. О., здобувач освіти,
Мельничук М. О., к. е. н.,

ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Організація обліку в будівельних підприємствах має свої специфічні особливості, зумовлені характером діяльності цієї галузі, великими обсягами робіт, високими витратами на матеріали та трудові ресурси, а також різноманітними етапами виконання проектів.

Будівельні підприємства виконують численні операції, що вимагають детального і точного обліку на всіх етапах будівництва – від закупівлі матеріалів до завершення об'єкта. Розглянемо основні особливості організації обліку в таких підприємствах:

1. Облік витрат на будівельні матеріали і ресурси. Однією з основних складових обліку в будівельних підприємствах є облік витрат на матеріали. Це включає облік закупівлі, транспортування та використання матеріалів на різних етапах будівництва. Кожен етап будівництва може вимагати різних матеріалів, і для кожного з них слід вести окремий облік.

Також важливим є облік утилізації матеріалів, оскільки втрати через неправильне зберігання або обробку можуть значно вплинути на загальну собівартість будівництва.

2. Облік витрат на робочу силу. Будівельний процес передбачає велику кількість робочої сили, як безпосередньо на будівельному майданчику, так і для виконання супутніх робіт (вивіз сміття, прибирання, роботи з технікою тощо). Ведення точного обліку заробітної плати, премій, виплат за понаднормову роботу та інших витрат на працю є критично важливим для ефективного планування та контролю. Особливо важливим є облік робіт, виконаних субпідрядниками, що дозволяє уточнювати витрати і контролювати їх.

3. Облік виконаних будівельних робіт і підрядних договорів. У будівництві важливо точно відображати виконання робіт за договорами підряду, оскільки це прямо впливає на фінансові результати підприємства. Облік витрат за кожним етапом будівництва та взаєморозрахунки з підрядниками повинні бути відображені у бухгалтерії для точного формування фінансової звітності. Важливо вчасно зафіксувати факт виконаних робіт, а також контроль за їх виконанням і відповідністю кошторису.

4. Облік основних засобів і будівельної техніки. Будівельні підприємства часто мають велику кількість техніки, яка використовується на різних етапах будівництва. Облік основних засобів, таких як машини, обладнання та інструменти, потребує регулярної інвентаризації і точного відображення амортизації, витрат на ремонт та обслуговування техніки. Це дозволяє не тільки підтримувати об'єктивну фінансову звітність, а й оцінювати ефективність використання технічних ресурсів.

5. Облік виконання довгострокових контрактів. Будівельні підприємства часто працюють з довгостроковими контрактами на будівництво великих об'єктів, що вимагає спеціалізованого підходу до обліку доходів і витрат. Для кожного контракту необхідно вести окремий облік коштів, що надійшли, авансів, витрат, а також здійснювати контроль за відповідністю між фактичними витратами і плановими кошторисами. Важливо також коригувати фінансову звітність залежно від етапу виконання робіт і обсягу виконаних робіт за контрактом.

6. Облік податків і зборів. Будівельні підприємства повинні враховувати специфіку обчислення та сплати податків, що пов'язані з їх діяльністю. Це включає ПДВ, податок на прибуток, соціальні внески, а також місцеві податки, які можуть змінюватися залежно від регіону. Крім того, важливим аспектом є облік субпідрядників і взаєморозрахунки за виконані роботи, що дозволяє правильно визначити податкову базу та уникнути штрафів за порушення податкового законодавства.

7. Спеціалізовані інформаційні системи для обліку. Через велику кількість операцій, складність проектів і різноманіття облікових процедур будівельні підприємства часто використовують спеціалізовані програмні комплекси для автоматизації обліку та управління проектами. Це дозволяє спростити процес обліку витрат, забезпечити точність і своєчасність обробки даних, а також зменшити ймовірність помилок при веденні бухгалтерії. Такі системи дозволяють інтегрувати фінансові та виробничі дані, що дозволяє більш ефективно контролювати виконання проекту.

8. Визначення собівартості будівельних робіт. Для будівельних підприємств важливо правильно визначити собівартість виконаних робіт, оскільки це дозволяє оцінити ефективність проектів і визначити їх рентабельність. Облік витрат на матеріали, робочу силу, оренду техніки, субпідрядні роботи та інші витрати дозволяє формувати точну собівартість, яка є основою для планування цін і прогнозування прибутковості.

9. Інвентаризація і облік незавершеного будівництва. Будівельні підприємства повинні вести облік незавершених будівельних робіт, що потребує постійного моніторингу витрат і

виконання робіт на кожному етапі проекту. Особливо це важливо для великих інфраструктурних проектів, де обсяг виконаних робіт і витрат може значно змінюватися протягом тривалого часу. Регулярна інвентаризація незавершеного будівництва допомагає вчасно виявити відхилення від плану і внести корективи в бюджет проекту.

Особливості організації обліку в будівельних підприємствах зумовлені необхідністю точного відображення витрат і доходів на різних етапах будівельного процесу, а також дотриманням законодавчих вимог та індустріальних стандартів. Врахування всіх аспектів допомагає забезпечити ефективне управління фінансами і знижує ризики, пов'язані з реалізацією будівельних проектів.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю будівельних підприємств є важливим елементом управлінської діяльності, що сприяє забезпеченню ефективності використання ресурсів, запобіганню фінансовим порушенням, досягненню поставлених фінансових цілей та оптимізації витрат. Будівельна галузь характеризується високими витратами, довготривалими проектами та складними фінансовими взаєморозрахунками, що робить контроль за фінансово-господарською діяльністю необхідним для забезпечення стабільності підприємства і досягнення його цілей.

Основні аспекти контролю фінансово-господарської діяльності:

1. Контроль за витратами та доходами. Один з основних напрямків контролю полягає в постійному моніторингу витрат на матеріали, робочу силу, техніку та інші ресурси, а також контролю за доходами підприємства. Оскільки витрати на будівництво часто перевищують очікувані, важливо здійснювати систематичний контроль за їх обґрунтованістю та відповідністю бюджету. Це включає контроль за витратами на кожному етапі будівництва, що дозволяє коригувати планування та своєчасно виявляти відхилення від встановлених норм.

2. Контроль за використанням технічних та фінансових ресурсів. Важливим аспектом є контроль за ефективним використанням основних засобів, таких як будівельна техніка, обладнання, матеріали, а також управління фінансовими ресурсами. Це включає моніторинг їхньої амортизації, витрат на обслуговування та ремонт, а також ефективність їх використання в процесі виконання будівельних робіт. Неefективне використання ресурсів може призвести до непередбачуваних витрат, що негативно впливають на фінансові результати підприємства.

3. Контроль за виконанням договірних зобов'язань та підрядних робіт. Будівельні підприємства часто співпрацюють з підрядниками та субпідрядниками, що вимагає належного контролю за виконанням договірних зобов'язань. Оцінка виконання робіт, перевірка фактичних витрат і порівняння їх з плановими є важливою складовою контролю. Важливо також перевіряти дотримання термінів і якості робіт, а також відповідність фактичних витрат із затвердженими кошторисами.

4. Контроль за виконанням кошторису. обов'язковим етапом є контроль за виконанням кошторису будівельного проекту. Постійний моніторинг фактичних витрат та порівняння їх із затвердженим бюджетом допомагає уникнути перевитрат і вчасно виявити відхилення. Це включає перевірку всіх статей витрат, таких як витрати на матеріали, оплату праці, підрядні роботи, транспорт, оренду техніки та інші.

5. Контроль за фінансовими звітами та їх достовірністю. Контроль за точністю та достовірністю фінансових звітів є важливою складовою управлінського контролю. Це включає перевірку балансів, звітів про прибутки та збитки, а також даних про грошові потоки. Звіти повинні відповідати всім вимогам бухгалтерського обліку, що дозволяє своєчасно виявляти фінансові порушення, коригувати стратегію і приймати обґрунтовані управлінські рішення.

6. Контроль за податковими зобов'язаннями. У будівельних підприємствах також важливо забезпечити контроль за дотриманням податкового законодавства, своєчасною

сплатою податків та інших зборів. Контроль за податковими зобов'язаннями включає перевірку правильності обчислення та сплати ПДВ, податку на прибуток, соціальних внесків та інших обов'язкових платежів. Важливо уникати штрафів за порушення податкового законодавства.

7. Інвентаризація активів і перевірка фінансових операцій. Регулярні інвентаризації є важливим інструментом для контролю за активами будівельного підприємства. Це включає перевірку наявності та стану основних засобів, матеріальних цінностей, а також моніторинг виконання всіх фінансових операцій. Інвентаризація допомагає виявляти можливі втрати, крадіжки або помилки в обліку.

8. Контроль за якістю та безпекою робіт. Оскільки будівництво супроводжується ризиками для здоров'я та безпеки працівників, контроль за дотриманням норм безпеки та якості робіт є важливим аспектом фінансово-господарського контролю. Невиконання стандартів безпеки може призвести до додаткових витрат на ліквідацію наслідків, штрафів або зупинки робіт, що погіршує фінансові результати.

9. Внутрішній аудиторський контроль. Внутрішній аудит є важливою складовою контролю за фінансово-господарською діяльністю. Це дозволяє здійснювати регулярні перевірки фінансових та операційних процесів, забезпечити відповідність обліку вимогам законодавства та внутрішнім стандартам підприємства. Аудиторський контроль допомагає виявляти потенційні проблеми на ранніх стадіях, що дозволяє вчасно вжити коригувальних заходів.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю будівельних підприємств є ключовим елементом для досягнення фінансової стабільності та успішного виконання будівельних проектів. З огляду на високу капіталомісткість та складність будівельних робіт, належний контроль забезпечує своєчасну корекцію витрат, запобігання перевитратам, ефективне управління ресурсами та досягнення встановлених фінансових результатів.

Список використаних джерел:

1. Сидоренко, М. В. Роль внутрішнього аудиту в контролі фінансово-господарської діяльності будівельних підприємств. *Фінансовий контроль та аудит*, 28(4), 80-85.
2. Стан і перспективи розвитку бухгалтерського обліку в умовах глобалізації : монографія / З.-М.В. Задорожний, Я.Д. Крупка, В.А. Дерій та ін. ; за наук. ред. д.е.н., проф. З.-М.В. Задорожного. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 192 с.
3. Василенко, І. П. Особливості управлінського обліку на будівельних підприємствах. *Економічний журнал: теорія і практика*, 24(1), 45-51.
4. Дерій В. А. Стан і перспективи розвитку бухгалтерського обліку в умовах глобалізації : монографія / З.-М.В. Задорожний, Я.Д. Крупка, В.А. Дерій та ін. ; за наук. ред. д.е.н., проф. З.-М.В. Задорожного. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 192 с.
5. Задорожний З. В. Управлінський облік як елемент налагодження відносин з контрагентами в інноваційному середовищі ділових комунікацій / З. В. Задорожний, В. В. Муравський, О. А. Шевчук, Ю. А. Судин // *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2018. № 2. С. 103–112.

Конопля К. А.	156
ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	156
Котковський Р. В.	158
РЕІНТЕГРАЦІЯ ПОСТТРАЖДАЛИХ РЕГІОНІВ У ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР.....	158
Курилова Н. М.	160
ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПАНІЙ	160
Малік Л. М.	163
ВПЛИВ ДОРАДНИЦТВА НА РОЗВИТОК МАЛОГО ФЕРМЕРСТВА В ПЕРІОД ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	163
Красюк Р. М., Мельничук М. О.	165
ОБЛІК ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	165
Міт'яєва Т. Л., Болотова Т. М.	168
МАРКЕТИНГОВІ ІННОВАЦІЇ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	168
Петрищев В. О., Мельничук М. О.	170
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ФІНАНСОВО- ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	170
Мосейко І. В., Мельничук М. О.	174
ОБЛІК І КАЛЬКУЛЯЦІЯ ВИТРАТ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	174
Науменко О. О., Лісниченко М. О.	177
РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ НАВИЧОК НАСЕЛЕННЯ ЯК ЗАПОРУКА МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	177
Плюшко Р. І.	181
ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА СТРАТЕГІЇ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	181
Радіонов В. С.	184
ДО ПИТАННЯ ПРО ІНТЕГРОВАНУ МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ	184
Рудик І. М., Рудик В. С.	187
УКРАЇНА 2.0: НОВІ УПРАВЛІНСЬКІ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОРИВУ.....	187